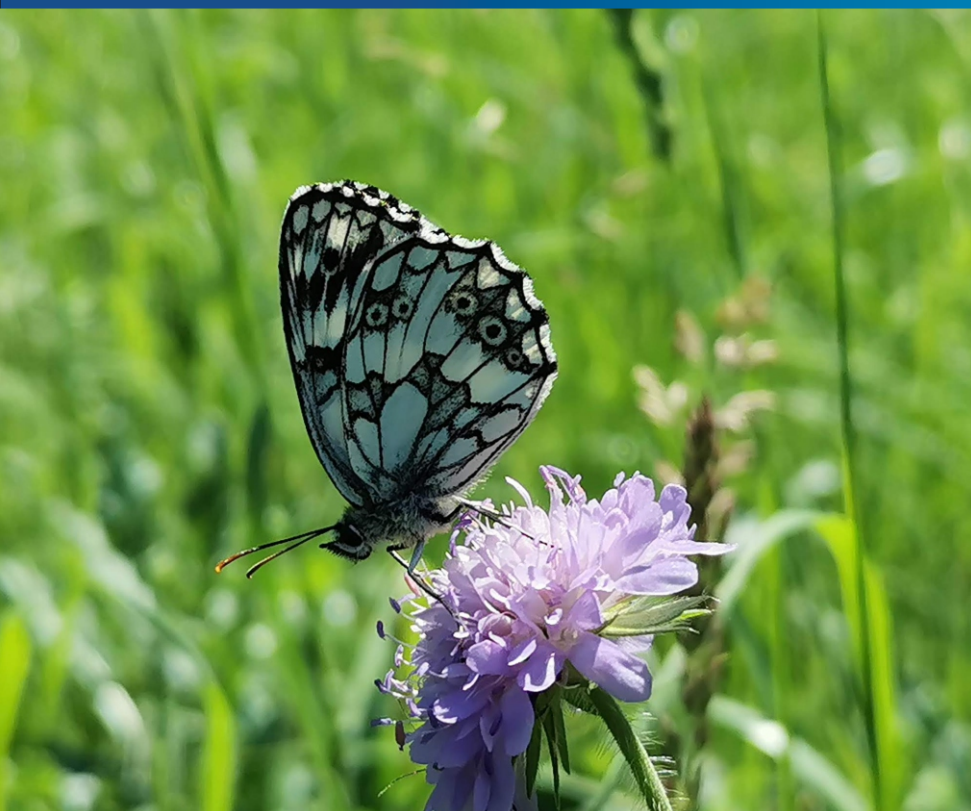
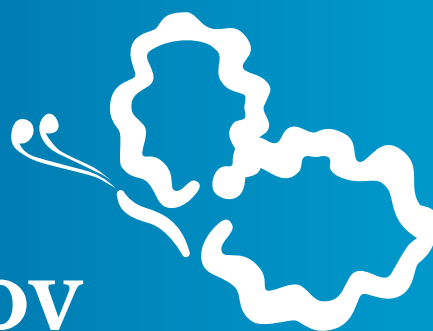

Matulov grunt

REZIDENTI, ISTRAŽIVAČI, DOGAĐANJA

MATULOVI
GLASI 03
Listopad 2024.

SADRŽAJ

Uvodnik	3
Događanja	
Potpisivanje poslanja Ekomuzeja Međimurje	4
Kamp i stručni skup Zajednice škola	6
Međimurske priče i lov na leptire	8
4. Kamp mladi čuvari prirode	10
Intervju: Dario Horbec	12
Dodjela priznanja polaznicima planinarske škole	15
Ivanje uz poeziju	16
Predstavljanje knjige Eli kaj, eli nikaj	18
Radionica: Miris domaćeg kruha...	20
Rezidenti i istraživači	
Dalija Matijević: Na gruntu se spava poput Hajdi na tavanu	21
Srebrenka Peregrin na Danu otvorenih vrata	24
Dvodnevna radionica prepoznavanja leptira	25
Međimurski šišmiši	26

Gruntanje na gruntu

Matulov grunt kao prvi edukacijsko-istraživački centar u Republici Hrvatskoj posvećen leptirima plavcima, te kao prva umjetnička i znanstvena rezidencija u Međimurskoj županiji, tijekom 2024. godine bio je točka interesa poklonika kulture i prirodoslovlja.

Od proljeća do jeseni organizirana su brojna događanja. Sve je započelo potpisivanjem Poslanja Ekomuzeja Međimurje u travnju. Potom je u svibnju održan kamp i stručni skup Zajednice škola Rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav na području Međimurske županije, a sredinom lipnja na Danu otvorenih vrata na Matulov grunt stigla je Srebrenka Peregrin i na svoj osobit način ispriopovijedala međimurske priče, a na prirodoslovnu radionicu i lov na leptire odazvao se zavidan broj posjetitelja svih uzrasta.

Krajem srpnja povodom Svjetskog dana rendžera Matulov grunt je adresa za provedbu kampa za mlade čuvare prirode, ovog ljeta prvi put održan je u dva dana. Na kampu su sudjelovali kotoripski izviđači. Na kampu je umjetnik kipar motornom pilom Dario

Horbec sudionicima kampa predstavio izradu skulpture sove koja je nastala od trupca u zavidnom vremenu od tek jednog školskog sata.

Stara hiža i gruntište Matulova grunta bili su idealni za suradnju i organizaciju događaja kao što su dodjela priznanja polaznicima Opće planinarske škole, za suradnju s Knjižnicom "Nikola Zrinski" Čakovec i program poetskog jutra s gošćom Emilijom Kovač i čakovečkom udrugom umirovljenika te radionicu izrade domaćeg kruha. Točka na "i" ovogodišnjih kulturnih programa bilo je predstavljanje knjige "Eli kaj, eli nikaj" autora Siniše Goluba. Ovog ljeta rezidenciju na Matulovu gruntu koristile su Dalia Matijević i Srebrenka Peregrin, a koristili su je prirodoslovci koji su proveli radionicu prepoznavanja leptira te istraživači koji su provodili na području Međimurske županije monitoring šišmiša.

Više o svim događajima donosi treće digitalno izdanje Matulovih glasa. A "gruntanje" na Matulovu gruntu nastavlja se iduće godine.

Potpisivanje Poslanja Ekomuzeja Međimurje

Tekst i foto: Roberta Radović

●●● Potpisnici Poslanja Ekomuzeja Međimurje

Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode i Turistička zajednica Međimurske županije 18. travnja, na Međimurski dan rijeke Mure organizirali su na Matulovu gruntu potpisivanje Poslanja Ekomuzeja Međimurje. Potpisivanjem ovog poslanja svi dionici koji čine mrežu Ekomuzeja potvrdili su da će kao i do sad zajedno raditi na promociji kulturnih i prirodnih vrijednosti Međimurja, i da će zajedno čuvati sveukupnu baštinu Međimurja. Poslanje je potpisalo čak 17 dionika Ekomuzeja Međimurje.

Svojim raznolikim stručnim, interpretacijskim, izložbenim, edukacijskim i drugim programima, te živom i angažiranom aktivnošću ukupne lokalne zajednice u njegovom radu, Ekomuzej Međimurje doprinosi očuvanju, valorizaciji, interpretaciji i

održivom gospodarskom korištenju specifičnog identiteta međimurskog mikrokozmosa i njegove kolektivne memorije, potičući osjećaj ponosa kod lokalnog stanovništva koje ima ulogu pripovjedača i sukreatora neponovljivih, jedinstvenih i višeglasnih međimurskih priča. Na Međimurski dan rijeke Mure potrebno je skrenuti pozornost i na činjenicu da je Međimurje gusto naseljena županija u kojem gotovo da nema mjesta gdje nije dotakla ljudska ruka, no unatoč tome važnost prirodnih vrijednosti prepoznaje se još od 2001. godine kada se proglasio Zaštićeni krajobraz rijeke Mure. Kasnije, 2011. godine proglašen je i Regionalni park Mura-Drava, a godinu dana nakon toga i UNESCO je stavio svoj pečat vrijednosti na rijeke proglašivši Rezervat biosfere Mura-Drava-Dunav.

DOGAĐANJA U 2024.

●●● Dio atmosfere na potpisivanju Poslanja Ekomuzeja Medimurje

Kamp i stručni skup Zajednice Škola Rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav na području Međimurske županije

Tekst i foto: Ivana Horvat

Zajednica škola Rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav na području Međimurske županije djeluje već pune dvije godine. Kruna ovogodišnjih aktivnosti bili su Kamp Zajednice škola i Stručni skup na Matulovu gruntu koji su se proveli kao aktivnosti unutar EU projekta „LIFE RESTORE for MDD”. U njemu su sudjelovale učiteljice-koordinatorice i učenici iz šest škola sudionica (OŠ Mursko Središće, OŠ Domašinec, OŠ Hodošan, OŠ Donja Dubrava, OŠ Orehovica i OŠ Tomaša Goričanca Mala Subotica). Lokacija Kampa u duhu je teme aktivnosti koje su se provodile tijekom školske godine 2023./2024. Važnost livada i očuvanje oprašivača istaknuto je kroz postavljanje hotela za kukce i edukacije u svakoj školi članici te poticanje na mozaičnu košnju.

Međunarodni projekt crtanja u kojem su sudjelovale i škole iz susjednih zemalja, Slovenije, Austrije i Mađarske, bio je usmjeren na bioraznolikost livada, a svi radovi prikazani su u zajedničkoj knjižici koja se može pogledati [OVDJE](#).

Filmski ugođaj

Možemo li i druge godine na kamp? – bilo je pitanje mnogih učenika nakon drugog dana kampiranja na Matulovu gruntu. Druženje je započelo u petak zajedničkim ručkom.

Učiteljica povijesti iz OŠ Orehovica, Sanja Drakulić, nesebično je dijelila savjete kako učvrstiti šator, a učenici su vlastitim snagama podigli svoje privremene „kućice“. Poslijepodne je ispunila zanimljiva edukacija “spašavanje unesrećenih” koju su vodili članovi HGSS-a, Stanice Čakovec. Večer je protekla u pisanju i čitanju *Scary stories* uz pečenje sljezovih kolačića, a vodio ju je učitelj engleskog jezika, Denis Kirić iz OŠ Hodošan. Ugođaj je bio zaista filmski.

Poučna šetnja

Sljedeće jutro započelo je tjelovježbom kako bi se sudionici kampa zagrijali za šetnju zaštićenim Natura 2000 područjem koju je vodila djelatnica

Međimurske prirode, Ivana Horvat. Cilj šetnje bio je naučiti što su invazivne strane vrste, kako one ugrožavaju krajobraznu bioraznolikost te njihova prijava putem aplikacije Invazivne vrste u Hrvatskoj. Za to vrijeme je ravnatelj OŠ Hodošan, Damir Kovačić, uz pomoć učitelja koordinatora, pripremao ručak za sve sudionike. Naglasio je i radost iščekivanja početka Kampa:

– Djeca su jedva dočekala da dođe taj dan početka kampa. Sve je odlično organizirano i to je dobro iskustvo kako za učenike, tako i za škole. Sve skupa je to jedna dobra priča. Djeca će imati lijepe uspomene. Nadam se da će i ubuduće biti u planu slične aktivnosti u suradnji s Javnom ustanovom Međimurska priroda. I mi ćemo kao škola dati maksimalnu potporu tim aktivnostima.

Stručni skup

Dvodnevno druženje završeno je Stručnim skupom Zajednice škola. Predstavljen je sažetak svih aktivnosti koje su provedene u cilju edukacije nove generacije o važnosti prirode i njenom očuvanju. Učenici su istaknuli zajednički izlet na Papuk, planinarenje po

Štrigovskoj kružnoj ruti te mnoge pojedinačne aktivnosti koje su samostalno proveli u svojoj školi poput sadnje gredica za oprašivače i slično.

Međimurska priroda - Javna ustanova za zaštitu prirode zahvaljuje glavnoj koordinatrici Kristini Vrabec, ali i svim ostalim koordinaticama Jasminki Jagečić Žerjav, Milici Lisjak-Novak, Danijeli Sabol, Heleni Turk, Mateji Čerepinko, Oliveri Šerčer Žokalj i koordinatoru Tomislavu Vrbancu, te ravnateljima škola koji podržavaju aktivnosti Zajednice škola.

● ● ● Sljezovi kolačići upotrijebili su radionicu *Scary stories*

● ● ● Izlaganje sudionika Stručnog skupa Zajednice škola 2024.

● ● ● Zanimljivu edukaciju pripremili su članovi HGSS Stanice Čakovec

DAN OTVORENIH VRATA

Međimurske priče i lov na leptire

Tekst i foto: Roberta Radović

●●● Radoznala ekipa lovkinja i lovaca na leptire

Edukacijsko-istraživački centar Matulov grunt u Frkanovcu između ostalog predstavlja interpretaciju značaja leptira plavaca. Stoga je idealno mjesto za okupljanje lovaca na leptire. Prvi put se tako u ovom idiličnom međimurskom naselju u organizaciji Međimurske prirode – Javne ustanove za zaštitu prirode okupilo odlično društvo svih uzrasta zainteresirano za dnevni život međimurskih leptira.

Jedna od lovkinja stigla je iz Zagreba. Kosjenka Petek, učiteljica engleskog jezika u školi stranih jezika Wisdom Tree, zavoljela je leptire još u djetinjstvu:

- Kad sam bila dijete, u Bjelovaru na bakinoj livadi, lovila sam leptire plavce. Upravo mi je taj leptir plavac postao kao neka moja osobna i životna inspiracija koja me prati. Kad sam saznala da se na Matulovu gruntu održava lov na leptire, odlučila sam se pridružiti. Oduševljena sam poučnom šetnjom. Odmah želim nabaviti mrežu za lov na leptire, krenuti na neku livadu i proučavati leptire uz Collinsonov vodič za leptire, koji nam je vodičica Sara predstavila. Otkrila nam je mnogo zanimljivosti. Primjerice, kako identificirati leptire prema unutarnjoj strani krila, saznali smo također da se leptir monarh može u Hrvatskoj naći

DOGAĐANJA U 2024.

samo kod rijeke Neretve te da Međimurje ima oko trideset vrsta plavaca. Puno je zanimljivih informacija koje ću prenijeti svojim učenicima. Nadam se i dovesti učenike ovdje u Međimurje na Matulov grunt u Frkanovcu i Centar Med dvema vodama u Križovcu na izlet iduće školske godine.

Lov na leptire vodila je Sara Srša, polaznica treninga prepoznavanja danjih leptira. Unatoč jakom vjetru, ulovljeno je desetak različitih vrsta dnevnih leptira.

Nakon uzbudljivog terena, uslijedilo je inspirativno druženje u svježini sjenice na Matulovom gruntu. Srebrenka Peregrin, pripovjedačica, prevoditeljica i spisateljica održala je pripovjedni nastup „Međimurske priče” te posjetiteljima ispričala manje poznate priče iz međimurskog kraja u kojima su uživale sve generacije.

● ● ● Kosjenka Petek

● ● ● Lov na leptire

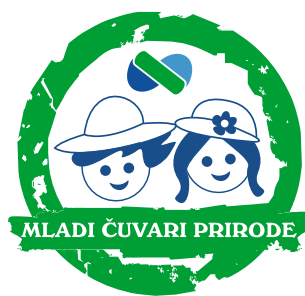

● ● ● Srebrenka Peregrin

● ● ● Pripovijedanje priča

4. Kamp mladi čuvari prirode

Tekst: Roberta Radović

Foto: Roberta Radović, arhiv Međimurska priroda

●●● Na kampu su sudjelovali izviđači iz Odreda izviđača „Sirius“ 4. družine Kotoriba

Povodom Svjetskog dana rendžera (31. srpnja) u subotu i nedjelju, 27. i 28. srpnja 2024. godine održan je 4. Kamp za mlade čuvar prirode na Matulovu gruntu u Frkanovcu gdje su provedene poučne prirodoslovne i zabavne radionice. Kamp za mlade čuvar prirode ove godine se prvi put održao dva dana, a sudjelovali su izviđači iz Odreda izviđača „Sirius“ 4. družine Kotoriba. Kamp je organizirala Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode.

Kamp je okupio trinaestero sudionika, uzrasta 5., 6. i 8. razred osnovne škole, s njihovom voditeljicom Rominom Volar i

ravnateljicom OŠ Jože Horvata iz Kotoribe Snježanom Matoš. Gosti kampa bili su članovi Gljivarskog društva „Smrčak“ iz Čakovca i kipar motornom pilom Dario Horbec iz Ivanca.

Održane su tri poučne i zabavne radionice te zanimljiv kviz znanja. Djelatnica Međimurske prirode Sara Srša, savjetnica za opće poslove zaštite prirode provela je prirodoslovnu radionicu „Lov na leptire“ kroz koju su djeca upoznala dio svijeta leptira oko Matulova grunta i na okolnim livadama. Kipar motornom pilom Dario Horbec predstavio je svoj rad kroz zanimljivu pokaznu radionicu

DOGAĐANJA U 2024.

izrade kipova od drveta gdje su u vrlo kratkom vremenu od dva trupca nastali kipovi sove i leptira. Na kraju prvog dana kampa djelatnik Međimurske prirode Karlo Šafarić, stručni suradnik za edukaciju i interpretaciju provjerio je djeci razinu znanja kroz zanimljiv kviz pod nazivom „Zeleni kviz“.

U nedjeljnoj jutarnjoj radionici članovi Gljivarskog društva „Smrčak“ Marijan Sabolić i Dragutin Korpar upoznali su

djecu s fascinantnim svijetom gljiva kroz radionicu „Gljive oko nas“. Na kraju drugog dana kampa održana je podjela diploma i zahvalnica sudionicima 4. Kampa mladi čuvari prirode. Voditelj kampa bio je Velimir Bašek, glavni čuvar prirode.

● ● ● Jutarnja tjelovježba

● ● ● Radionica GD Smrčak Čakovec

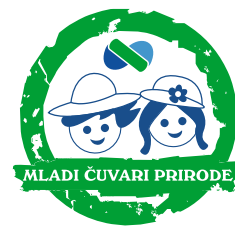

● ● ● Dario Horbec, autor skulpture Joda rado se fotografirao s mladim izviđačima

4. KAMP MLADI ČUVARI PRIRODE 2024.

INTERVJU

[OBJAVLJEN 2. KOLOVOZA 2024.]

Dario Horbec: - Na Matulov grunt sletjela sova Darija Horbeca

Tekst i foto: Roberta Radović

Dario Horbec
i sova rođena
na Matulovu gruntu

Četvrto izdanje kampa za mlade čuvare prirode u organizaciji Međimurske prirode – Javne ustanove za zaštitu prirode iznjedrilo je dvodnevno druženje mladih izviđača iz Kotoribe. Kamp je organiziran povodom Svjetskog dana rendžera (31. srpnja) na Matulovu gruntu u Frkanovcu, te je održan u danima vikenda 27. i 28. srpnja uz edukativne prirodoslovne i zabavne radionice. Trinaestero izviđača iz Odreda izviđača „Sirius“ 4. družine Kotoriba uzrasta 5., 6. i 8. razred osnovne škole, s njihovom voditeljicom

Rominom Volar i ravnateljicom OŠ Jože Horvata iz Kotoribe Snježanom Matoš posebno je impresionirao Dario Horbec iz Ivanca, osebujan umjetnik kipar motornom pilom. Njegovom zaslugom i umijećem na Matulovu gruntu doslovno u vremenu jednog školskog sata rodio se kip sove.

Od Zagorca do Djeda Božićnjaka

Već gotovo petnaest godina bavi se kiparenjem, umjetnošću motornom pilom i kroz to razdoblje stotinama

trupaca i panjevima dao je novi život i dušu. U svijet umjetničkog kiparenja ušao je sasvim slučajno.

- Davno je to bilo, 2010. godine. Htio sam doma u svojoj klijeti napraviti kip Zagorca. Klepao sam ja to ručno, i nikako ga nisam mogao napraviti da bih bio zadovoljan. Onda sam istražio na internetu i probao raditi skulpture s motorkom. I tak je to krenulo. Kad sam završio skulpturu Zagorca, zaredalo se nekoliko skulptura rađenih motornom pilom. A potom...broj im se ne zna. I do dan-danas to me „ne pušća”. To je moj hobi u kojem uživam. Na početku sam brojao skulpture, ali sada više ne. Tih manjih skulptura do 50 centimetara visine, njih sam sigurno napravio preko tisuću. Ovih većih od dva ili tri metra, napravio sam šezdesetak. Moja najveća skulptura je Djed Božićnjak i nalazi se u Fužinama na dječjem igralištu Šumska bajka. Djed Božićnjak visok je četiri metra, raspon ruku je mu je dva i pol metra, težak je dvije i pol tone, to je rekord za Guinnessovu knjigu, s ponosom opisuje svoja kiparska umijeća ovaj pomalo samozatajan umjetnik.

●●● Od trupca do skulpture
za manje od sat vremena

Sove su hit

Horbecove skulpture svoj dom pronašle su većinom diljem Hrvatske, najviše ih ima u Gorskom kotaru, zatim u Primorju, Slavoniji, Hrvatskom zagorju, ali otišle su i u inozemstvo u Austriju, Njemačku, Australiju, Francusku, Slovačku...

- Najviše radim životinjske vrste, a ljudi se najviše interesiraju za motiv sove. Njih sam napravio toliko da mi sad oči zatvorite, ja bih je napravio bez gledanja. Sove sam jako puno radio. Ne znam zbog čega je ljudima upravo taj motiv toliko zanimljiv. Možda vide negdje sovu, pa je zbog toga naručju, a možda sovu povezuju sa simbolom mudrosti, pa im se ta ptica zbog te simbolike sviđa. Ljudi vole i vrganje te ptičje vrste kao što je jastreb ili orao, ističe Horbec, dok mu se u oku opaža strast prema kiparenju motornom pilom.

Manikura i pedikura

Skulpture radi većinom od trupaca hrasta. Ima svoju šumu, a neke komade kupuje. Tijek rezbarenja Horbec opisuje:

- Sada imam veći broj motornih pila različitih vrsta. Nakon obrade motornom pilom koristim posebne alate, kao što bi to žene opisale za „manikuru i pedikuru”, dakle za finu obradu drveta. Evo ovdje na Matulov grunt donio sam par motorki i alata, a to je samo mali dio koji inače koristim. Nakon kiparenja skulpturu treba zaštititi, kako bi što duže trajala, pa se premazuje s uljima, lakom ili voskom, prema potrebi i nekoliko puta. Prije početka kiparenja bitno mi je znati proporciju i veličinu drveta. Ne radim skicu, ideju posložim unaprijed u mislima i glavi.

Mrzljak - galerija na otvorenom

Osim kiparenja, Horbec ima još jedan hobi – planinarenje. Član je HPD Ivančica Ivanec, te je kao vrijedan član društva i markacist, zadužen za održavanje planinarskih staza na Ivančici. Svatko tko je posljednjih godina planinario stazom zvanom Mrzljak, opazio je zanimljive drvene skulpture: kobasice i špek, sova, puž, djetlić, lisica, žaba... A sve je počelo čišćenjem i osiguravanjem staze za planinare.

- Postavljanje skulptura na Ivančici krenulo je samoinicijativno u ožujku 2021. godine. S prijateljima planinarima čistili smo planinarsku stazu na Ivančici. Jedno vrijeme sam se izdvojio i motornom pilom izrezbario sovu. Odlučio sam je napraviti, kako bi vidio reakciju i prijatelja planinara iz društva, ali i ostalih članova planinarske zajednice te izletnika Ivančice. Ta sova je još dan-danas tamo. Svi su oduševljeno prihvatili novi sadržaj na Mrzljaku, pa sam nastavio izrađivati i postavljati kipove. Na Mrzljaku je trenutno oko petnaest skulptura. Bit će ih još. Mravi, zmija, srna ili jelen, vidjet ću što sve još, najavio je Horbec nove atrakcije koje će osvanuti duž Mrzljaka.

Izazov Crne žene

Neka rezbarenja i kiparenja bila su izazovna. Horbec izdvaja Crnu ženu:

- Skulptura Crna žena napravljena je iz crnog hrasta, kojeg smo izvadili iz Bednje. Bila je zahtjevna jer je bila puna pijeska. Lance na motornoj pili mijenjao sam gotovo svakih pet minuta. Dosta repromaterijala, fleksa, lanaca i dlijeta se oštetilo. Ali nije mi žao. Radio sam je gotovo tjedan dana. Tako da je to bilo dosta zahtjevno i vremenski već pomalo

zamorno. Ali finalni rezultat je izbrisao sve izazove i napore.

U suradnji s Društvom za sportsku rekreaciju Salinovec Horbec je inicirao i pokrenuo Hrvatski festival kiparenja motornom pilom. Ove godine sredinom lipnja održano je deveto izdanje, a program je okupio brojne umjetnike ne samo iz Hrvatske, već i iz inozemstva. I Javna ustanova Međimurska priroda uskoro će dobiti još jednu novu skulpturu s autorskim potpisom Darija Horberca. Ali, to je već sasvim jedna nova priča.

● ● ● Kiparenje motornom pilom Horbecov je hobi koji ga "ne pušća" već gotovo 15 godina

● ● ● Horbecova lisica na planinarskoj stazi Mrzljak na Ivančici

SURADNJA - PLANINARSKI KLUB EXTREM ČAKOVEC

Dodjela priznanja polaznicima Opće planinarske škole

Tekst: Roberta Radović; foto: Anđelko Borković

Planinarski klub Extrem iz Čakovca ove, 2024. godine obilježava trideset godina djelovanja. Jedna od aktivnosti koju su članovi kluba povodom obljetnice organizirali je Opća planinarska škola prema standardu Hrvatskog planinarskog saveza. Nakon uspješno odrađenih svih programa škole (teren, predavanja) polaznicima planinarske škole dodijeljene su verificirane diplome Hrvatskog planinarskog saveza.

Svečanost dodjele diploma održana je na Matulovu gruntu 6. lipnja čime je ujedno obilježen Dan zaštite planinske prirode u

Republici Hrvatskoj. Planinarski klub Extrem ujedno je time na Matulovu gruntu proslavio trideset godina djelovanja kluba. Članovi ovog agilnog planinarskog kluba jesu između ostalog i djelatnici Međimurske prirode - Javne ustanove za zaštitu prirode, a ove su godine Opću planinarsku školu završili Ivana Horvat, Velimir Bašek, Mihaela Mesarić, Siniša Golub i Monika Cindrić. Ukupno je dodijeljeno 17 diploma.

SURADNJA - KNJIŽNICA "NIKOLA ZRINSKI" ČAKOVEC

Ivanje uz poeziju

Tekst i foto: Roberta Radović

Poetsko jutro
vodila je pjesnikinja
Emilija Kovač

Suradnja Međimurske prirode – Javne ustanove za zaštitu prirode s Knjižnicom „Nikola Zrinski” Čakovec urodila je još jednim programom - kreativnim druženjem održanom u ugodnom ambijentu Matulova grunta u Frkanovcu. Program je u ponedjeljak 24. lipnja organizirala čakovečka knjižnica, a glavna gošća bila je pjesnikinja i spisateljica Emilija Kovač iz Čakovca.

- Ivanje je blagdan ljubavi i nade. Kaže se da je to naše Valentinovo. Povezuje se s prirodom, pročišćavanjem, energijom sunca, istakla je Kovač, te na početku poetskog prijepodneva interpretirala pjesmu autora Danijela Dragojevića „Ljetni dan”.

- Prema tradiciji uz Ivanje palile su se obredne vatre, krjesovi. Bila je to simbolika kojom se željelo osigurati

sunčeva dobrobit i svjetlost za ljude, biljke i životinje, naglasila je u nastavku Kovač.

Usljedio je kreativan rad umirovljenika, koji su uigrali kratak poetski ples uz mentorstvo pjesnikinje Kovač, interpretirali pjesme hrvatskih pjesnika na temu ljeta i autorske pjesme članova svojih obitelji. Posjetitelji su također razgledali Matulov grunt, odnosno glavnu hižu, staru prešu i gruntište. Karlo Šafarić, stručni suradnik za edukaciju i interpretaciju Centra Med dvema vodama upoznao je posjetitelje s Matulovim gruntom, a uvodnu riječ u program dala je knjižničarka Sandra Mikac.

Umirovljenici su istakli želju za ponovnim sličnim druženjem povodom početka jeseni.

DOGAĐANJA U 2024.

● ● ● Ugodno druženje umirovljenika, knjižničara i pjesnika na Matulovu gruntu

● ● ● Ambijent Matulova grunta potiče i budi nevjerojatnu kreativnost

DOGAĐANJA U 2024.

PREDSTAVLJANJE KNJIGE

Eli kaj, eli nikaj

Tekst i foto: Roberta Radović

● ● ● Mihaela Mesarić, Siniša Golub i Srebrenka Peregrin

Na sjeveru Hrvatske krajem kolovoza događa se niz atraktivnih turističko-kulturnih manifestacija. Stoga je odaziv na predstavljanje knjige *Eli kaj, eli nikaj* u nedjelju 25. kolovoza na Matulovu gruntu u Frkanovcu bio i više nego odličan. Vruće popodne donijelo je ipak ugodnu klimatsku svježinu na gruntište ovog edukacijsko-istraživačkog centra, ali i svježje štivo temeljeno na bogatstvu riječi i mudrosti svakodnevnog govora žitelja Međimurja.

O knjizi su govorili autor Siniša Golub, urednica Srebrenka Peregrin, u ime nakladnika Mihaela Mesarić te Roberta

Radović, autorica ovitka knjige. Predviđena školska vura brzo je minula, pa se o knjizi raspravljalo i nakon službenog dijela programa sve do večernjih sati. Jer, zbirku četvororječnih umotvorina međimurske kajkavštine prema reakcijama prvih vlasnika ovog djela, čitaju sve generacije, pa čak i oni koji rijetko knjigu u ruke uzimaju.

Nakana autora bila je da na jednom mjestu objedini često izgovarane frazeme u Međimurju i Podravini, kako bi se starije generacije prisjetile svog djetinjstva, svojih baka i djedova, a mlađim generacijama da postane

izvorište učenja danas već nekih pomalo zaboravljenih, ali genijalnih narodnih mudrosti. Svrstane su u 17 poglavlja, a sočna međimurska kajkavština, kako ističe pisac Kristian Novak, mnogima će lalofku raskapčiti.

Nakladnik izdanja je Murania Mamut d.o.o, a prijelom knjige potpisuje Saša Bogadi. Knjiga je tiskana u 500 primjeraka (format 23 x 16 cm) u koprivničkoj tiskari Bogadigrafika d.o.o. u srpnju 2024. godine. Prema riječima autora, već nakon tiskanja knjige, sakupio je više od tridesetak novih često korištenih četverorječnih međimurskih frazema, što dodatno pokazuje puninu, dinamičnost i bogatstvo međimurske kajkavštine.

Međimursko narječje, nepresušno je vrelo inspiracije i ne smijemo ga zanemariti i zaboraviti, naglasio je Golub. Knjigu je napisao u spomen njegovoj prabaki Tereziji Zemljić (1907. – 2000). Dobro je u djetinjstvu zapamtio njezine riječi kad bi je netko od ukućana pitao: Mamica, kaj bote večerjali? A mamica bi odgovorila: Eli kaj, eli nikaj.

Miris domaćeg kruha...

Tekst: Roberta Radović; Foto: Monika Cindrić

●●● Radionica pečenja domaćeg kruha

Ulaganje u znanje jedna je od najvažnijih navika i praksa uspješnih interpretatora prirodne baštine. Interpretatori prirodne baštine Centra za posjetitelje Med dvema vodama stoga kontinuirano odlaze na stručne radionice, tečajeve, predstavljanja, izložbe i različite događaje kako bi svoju interpretaciju prirodne baštine unaprijedili i dali joj vlastiti novi pečat na višoj razini kvalitete. Ovog proljeća i ljeta djelatnici Međimurske prirode – Javne ustanove za zaštitu prirode, a osobito djelatnici koji rade i u Centru Med dvema vodama sudjelovali su na nekoliko radionica s ciljem upoznavanja tradicionalnih djelatnosti međimurskog kraja.

Matulov grunt u Frkanovcu idealno je mjesto za radionice tradicionalnih vještina. Djelatnice Međimurske prirode, međusobno su podijelile znanje i iskustva izrade domaćeg kvasca te pečenje kruha s njime. Lončarenje, izrada kinča i tradicionalno pečenje domaćeg kruha teme su koje odlično nadopunjavaju interpretaciju prirodne baštine.

REZIDENTI

Dalia Matijević: Na gruntu se spava poput Hajdi na tavanu

Tekst i foto: dr. sc. Dalia Matijević

Rezidentica
Dalia Matijević

Edukacijsko-istraživački centar Matulov grunt u Frkanovcu i ove godine ugostio je rezidentice i rezidente. Dr. sc. Dalia Matijević, dipl. ing. biologije, stručna je voditeljica u Parku prirode Žumberak - Samoborsko gorje. Dio je svojih srpanjskih dana provela upravo na Matulovu gruntu. Impresije svog boravka na ovoj međimurskoj rezidenciji pretočila je u emotivnu poetiku i zapise. Prenosimo ih u cijelosti.

Matulov grunt – leptirova rezidencija

U samom središtu međimurskog dijela europske ekološke mreže Natura 2000, stoljetna hiža u Frkanovcu. Ovaj dobro očuvani iskaz tradicijske seoske gradnje danas je edukacijsko-istraživački centar posvećen leptirima gornjeg Međimurja. Boravak za prirodoslovce i istraživače te prirodom nadahnute umjetnike rado će

omogućiti Javna ustanova “Međimurska priroda”. Bit će vam dovoljni samo istraživački duh te liriska zanesenost krajolikom i tradicijom.

Ovdje vrijeme prebrzo prolazi u bosonogim šetnjama po prostranim mekim travnjacima, u opijenosti resko-

mirisnim obiljem bio-povrtnjaka, u blagotvornoj nezatnosti pred stoljetnim seoskim bunarom od teškog drveta. Veliki djetlić uporno istražuje ne bi li pronašao koju slabost drvene gradnje i krova od slame. Zebe i šumski vrapci osiguravaju ugođaj uzavrele ljetne dinamike. Čuje se biserni kliktaj ljepolike vuge, a u sumrak cijela šuma jasno odzvanja veličanstvenim ptičjim koncertom.

Zemljano-drveni interijer stare hiže djeluje kao ugodno pribježište od ljetnih vrućina. Kako biste ljeti zadržali svježinu unutrašnjih prostora, treba prozračivati u cik zore kad je temperatura najniža, a živi svijet miruje. Mnoštvo starih fotografija i crteža, dobro očuvani komadi starog tradicijskog namještaja i upotrebnih predmeta iz nekih drugih, možda mirnijih vremena, duboko smislen

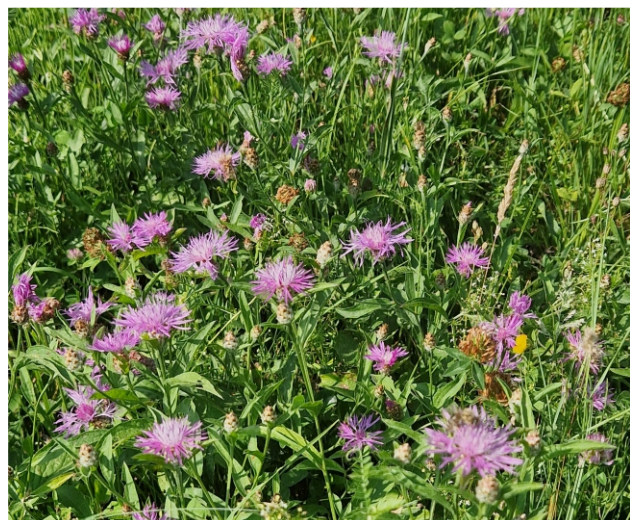
raspored životnog prostora, spavanje poput Hajdi na tavanu podno rumenih drvenih greda. Mali obiteljski oltar, ukrasi rukom izrađeni u dugim zimskim noćima od priručnih i prirodnih materijala, čupovi, fenjeri, košare, škrinje. Kao da ovdje odzvanja neka topla, stara, poznata međimurska melodija u drevnoj pentatonskoj ljestvici snene melankolije.

Boravak na Matulovu gruntu dozvolio je i vrijeme za obilazak Bedekovićevih graba, koje se nalaze u blizini rezidencije. I one su iznjedrile osobitu poetiku na način Dalie Matijević.

Mogu li vas zamoliti za jedan livadni ples?

Susret s vlažnim livadama na Bedekovićevim grabama u Općini Sveti Juraj na Bregu u bogatom i blagom Međimurju oduzima dah. Travnato-zemljani mirisi zdravog okoliša smiruju svako uznemireno disanje, a zaneseni osmijeh nepogrešivo izmami neumorno nadglasavanje i dozivanje zeba, grmuša, sjenica, slavuja, drozdova, vuga, žuna, djetlića, škanjaca, goluba grivnjaša. Gotovo neprebrojive biljne vrste u divljoj raznolikosti privlače mnoštvo vrijednih oprašivača. A mislili ste da ih sve poznajete. Svakodnevna poezija prirodne punine i obilja. Nenametljiva, odmjerena, pršti od plodnosti.

Ovdje, u samom središtu međimurskog dijela europske ekološke mreže Natura 2000 livade doslovce titraju od leptira.

Jedno je to od posljednjih pribježišta kritično ugroženih vrsta.

Neprikosnovene zvijezde su plavci, napose zagasiti livadni plavac *Phengaris nausithous*, veliki livadni plavac *Phengaris teleius* te kiseličin vatreni plavac *Lycaena dispar*. I zlačana danja medonjica *Euplagia quadripunctaria* pleše ovdje svoj vrtoglavi životni ples. Dobronamjernici mogu s ovim dragocjenim neprilagodljivcima zaplesati od lipnja do kolovoza.

Livade pomamno njišu mnoštvo biljnih vrsta – samo naizgled običnih. Tamno crveni cvatovi ljekovite krvare *Sanguisorba officinalis* skrivaju jajašca plavaca. Ova uspravna tanka biljka hraniteljica razmaženih livadnih plavaca zaslužuje svoje latinsko ime roda od riječi *sanguis* (lat.) - krv i *sorbere* (lat.) – upijati, pošto se koristila za zaustavljanje krvi. Ime vrste uobičajeno je pak za istaknutu ljekovitu vrstu u rodu.

Tradicijska ljudska djelatnost – košnja trave za sijeno i otavu u točno određenim vremenskim razdobljima do 15. lipnja i nakon 15. rujna je od presudne važnosti za očuvanje ovih rijetkih vrsta. Skladno zanjihan ples čovjeka i prirode jest zalog njihovog opstanka. Ipak, uz sam rub šume, sve prisutniji bagrem – samo naizgled nježan. Nježan, ali invazivno neizbježan u ovoj međimurskoj Arkadiji.

JU “Međimurska priroda” s dostojnom pažnjom upravlja ovim vrijednim prostorima, sve uz neophodnu pomoć i podršku lokalnih ljudi i zajednica. Edukativna tabla na slatkom domaćem kajkavskom jasno i glasno progovara što, kako i zašto zaštita. Za one koji žele i mogu slušati. Bez brige, tu je i prigodni prijevod za one kajkavskom narječju i hrvatskom jeziku nevične. Iritantnim smrdo-prdlicama prilaz zabranjen. Kad bi još samo ta jadna kaznica bila uvjerljivija.

REZIDENTI

Srebrenka Peregrin na Danu otvorenih vrata

Tekst i foto: Roberta Radović

Srebrenka Peregrin, pripovjedačica, prevoditeljica i spisateljica iz Zagreba gostovala je na Matulovu gruntu na Danu otvorenih vrata 15. lipnja te je posjetiteljima pripovijedala na svoj originalan način međimurske priče. U kolovozu je bila rezidentica na Matulovu gruntu te je na kraju rezidencije ponovo dala svoj osobit pečat na predstavljanju

knjige četverorječnih umotvorina Eli kaj, eli nikaj. Urednica je knjige i posjetitelji su rado s njom porazgovarali o uređivanju ove zbirke koja na najbolji mogući način promovira i čuva bogatstvo međimurske kajkavštine.

ISTRAŽIVAČI

Dvodnevna radionica prepoznavanja leptira

Tekst i foto: Sara Srša

U sklopu projekta BEE(A)WARE nastavljaju se radionice prepoznavanja danjih leptira. Matulov grunt (matul – međimurska riječ za leptira) u Frkanovcu poslužio je kao super lokacija za održavanje petog i šestog termina. Radionice je održao Toni Koren, a u sklopu radionica obrađene su ljetne vrste leptira od kojih su najzanimljivije mala preljevalica (*Apaturia ilia*), velika preljevalica (*Apaturia iris*), plavkasti repić (*Satyrrium spini*) i adipina sedefica (*Fabriciana adippe*).

Prvi dan, 10. lipnja, bio je rezerviran za teoretski dio nakon kojeg je slijedio terenski obilazak livada oko Matulova grunta. Tijekom terenskog obilaska i lova na leptire polaznici su uhvatili i determinirali 20-tak vrsta leptira. Kasno večernji sati istog dana poslužili za lov na noćne leptire.

Postavljeno je 5 lovnih zamki na koje su polaznici obilazili od 21 sat do ponoći i naučili osnovne skupine noćnih leptira. Neke od zabilježenih vrsta su drvotoč (*Cossus cossus*), veliki vinski ljiljak (*Deilephila elpenor*), invazivna vrsta šimširov moljac (*Cydalima perspectalis*) te kornjaš naziva grobar (*Necrophorus* sp.) čiji neugodan miris je iznenadio sve prisutne.

Idućeg dana nastavljeno je s teoretskim dijelom i ostalim ljetnim vrstama te praktičnim radom – preparacija leptira. Polaznici treninga dobili su svoje drveno raspelo za leptire (podloga na kojoj se prepariraju leptiri) te dobili prethodno uhvaćene leptire i zadatak da ih prepariraju. Nakon uspješne preparacije leptiri ostaju na sušenju 30 dana nakon kojih se stavljaju u entomološke kutije.

ISTRAŽIVAČI

Međimurski šišmiši

Tekst: Monika Cindrić; Foto: arhiv Međimurska priroda

● ● ● Detalji ovoljetnog istraživanja šišmiša u Međimurju

I ove je godine Međimurska priroda radila redoviti monitoring porodiljnih kolonija šišmiša u nadzemnim objektima Međimurske županije. Rezultati pokazuju stabilno stanje populacija šišmiša što možemo zahvaliti uspješnom suživotu s ljudima. Tijekom ljeta provedeno je i istraživanje šišmiša u području ekološke mreže Mura čime smo proširili saznanja o brojnosti vrsta šišmiša u Međimurju. Istraživači su koristili za boravak i smještaj istraživačko-edukacijski centar Matulov grunt u Frkanovcu.

Impressum

Edukacijsko-istraživački centar Matulov grunt /
Education and Research Center Matulov grunt

Na ovom gruntu su tijekom 20. stoljeća živjeli Ivan i Terezija Špiranec. Ivan je umro 1968. godine, a Terezija 1995. godine u 92. godini života. Djece nisu imali, a mamicu Tereziju je dohranila obitelj Škvorc iz Frkanovca /

Ivan and Terezija Špiranec lived on this estate during the 20th century. Ivan died in 1968, and Terezija in 1995 at the age of 92. They had no children, so the local Škvorc family took care of Terezija during her older age.

Kuću su 1998. godine detektirali Josip Movčan i Siniša Golub /

The house was rediscovered in year 1998 by Josip Movčan and Siniša Golub

Međimurska županija je kupila ovaj objekt 2003. godine za vrijeme župana Branka Levačića, a obnovila ga i rekonstruirala tijekom 2020. i 2021. godine za vrijeme župana Matije Posavca /

Međimurje County bought this house in 2003 during the mandate of County Prefect Branko Levačić, and it was renovated and reconstructed in 2020 and 2021 during the mandate of County Prefect Matija Posavec

Matulov grunt je otvoren 10. ožujka 2021. godine na 106. rođendan Jože Horvata (1915. – 2012.), moreplovača i pisca rodom iz Međimurja /

Center was opened on March 10th 2021 on the 106th birthday of legendary sailor and writer born in Međimurje Joža Horvat (1915 – 2012)

Objektom upravlja Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode /

This facility is managed by Međimurje Nature – Public Institution for Nature Protection

Naručitelj / Client:
Međimurska županija / Međimurje County

Suradnici Naručitelja / Client's Collaborators:
Marko Puškadija, Međimurska županija / Međimurje County
Ana Kralj, Javna ustanova za razvoj Međimurske županije REDEA / Public Institution for the Development of the Međimurje County REDEA
Zoran Šardi, Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode / Međimurje Nature – Public Institution for Nature Protection
Sara Srša, Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode / Međimurje Nature – Public Institution for Nature Protection
Ivana Rojko, Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode / Međimurje Nature – Public Institution for Nature Protection

Autori stalnog postava / Authors of the Permanent Display:
Siniša Golub
Ivana Rojko
Sara Srša
Mihaela Mesarić
Sara Janković

Produkcija stalnog postava / Production of the Permanent Display:
Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode / Međimurje Nature – Public Institution for Nature Protection
Davor Fileš, ELTEL d.o.o.
Anja Zanjko, A2Z d.o.o.

Recenzija interpretacijskih tekstova / Textual Content Review:
Udruga za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek / Association for Nature and Environment Protection Green Osijek

Grafički dizajn i opremanje postava / Graphic Design and Equipment of the Permanent Display:
Davor Fileš, ELTEL d.o.o.
Tomislav Brozović, Baggiz

Gradevinski radovi / Construction works:
VLAŠIĆ DN USLUGE d.o.o.

Korištenje arhivske građe omogućili su / The use of the archive material was made possible by:
Siniša Golub
Muzej Međimurja Čakovec / Museum of Međimurje Čakovec
Udruga Frkanovčani / Association Frkanovčani

Edukacijsko-istraživački centar Matulov grunt posvećen je Međimurcima Josipu Movčanu i Joži Horvatu /
This Education and Research Center Matulov grunt is dedicated to Josip Movčan and Joža Horvat

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Izrada stalnog postava omogućena je sredstvima fonda projekta 'Med dvimi vodami' koji je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Sadržaj stalnog postava isključiva je odgovornost Međimurske županije.

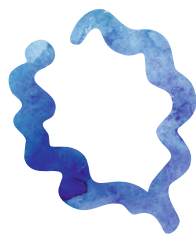
The development of the permanent display was made possible by the 'Between Two Waters' project funds, co-financed by the European Union from the European Regional Development Fund. The content of this permanent display is the sole responsibility of Međimurje County.

Projekt 'Med dvimi vodami' je sufinanciran sredstvima Europske unije u okviru Operativnog programa 'Konkurentnost i kohezija' 2014.-2020.

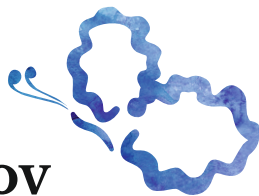
KK.06.1.2.02.0014

The project is co-financed by the European Union under the Operational Programme Competitiveness and Cohesion 2014–2020.

KK.06.1.2.02.0014

Med
dvemi
vodami

Matulov
grunt

Matulov grunt, Frkanovec 30 - 40311 Lopatinec
Općina Sveti Juraj na Bregu, Međimurska županija

www.medjimurska-priroda.info

www.med-dvemi-vodami.info

impresum

MATULOVİ GLASI 03, Listopad 2024.

Rezidenti, istraživači, događanja
MATULOVİ GLASI 03, Listopad 2024.

Nakladnik: Međimurska priroda, Trg međimurske prirode 1, Križovec, 40315 Mursko Središće
e-mail: medjimurska.priroda@gmail.com, www.medjimurska-priroda.info
Novinarka: Roberta Radović; Foto i dizajn: Roberta Radović; Foto naslovnice: Sara Srša,
Lektura: Sara Srša